

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **V. K.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2016, č. j. OAM-132/LE-LE05-LE05-PS2-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 12. 2016, č. j. 17 A 114/2016 – 45,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- IV.** Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 8228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, ze dne 18. 9. 2016, č. j. KRPE-79284-25/ČJ-2016-170022-SV, byl žalobce (dále jen „stěžovatel“) podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěn za účelem správního vyhoštění, se stanovením doby zajištění na 60 dnů od okamžiku omezení osobní svobody stěžovatele, tj. do 16. 11. 2016. Dne 19. 9. 2016 požádal stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany dle § 3a odst. 1 písm. a) bodu 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu,

v rozhodném znění (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 9. 2016, č. j. OAM-132/LE-LE05-LE05-PS-2016, byl stěžovatel dle § 46a odst. 1 písm. b) zákona o azylu zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, přičemž doba trvání zajištění dle § 46a odst. 5 téhož zákona byla stanovena do 17. 1. 2017.

Dne 23. 9. 2016 učinil stěžovatel čestné prohlášení o totožnosti ve smyslu § 10 odst. 3 zákona o azylu, v němž uvedl jméno, příjmení, datum narození a státní příslušnost tak, jak je označeno shora. Ze správního spisu vyplývá, že do té doby stěžovatel dokládal svou totožnost padělaným identifikačním průkazem a odmítal sdělit správním orgánům svou pravou identitu. Identifikační údaje stěžovatele dle podaného čestného prohlášení byly následně úspěšně ověřeny porovnáním s fotokopií cestovního dokladu č. X, platného do 27. 9. 2015.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 10. 2016, č. j. OAM-132/LE-LE05-LE05-PS2-2016 (dále jen „rozhodnutí žalovaného“), byl stěžovatel dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, přičemž doba trvání zajištění byla stanovena dle § 46a odst. 5 téhož zákona do 17. 1. 2017. Žalovaný v odůvodnění zejména uvedl, že v případě stěžovatele se lze oprávněně domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo je pozdržet, rovněž proto, že stěžovatel mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany již dříve. Stěžovatel při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že na území České republiky pobývá již od roku 1994 nebo 1995, přitom od roku 2008 zde pobývá nepřetržitě, od roku 2014 bez jakéhokoli pobytového oprávnění. O mezinárodní ochranu stěžovatel požádal až poté, co byl dne 18. 9. 2016 zadržen policií a došlo k zahájení řízení o správním vyhoštění. Pokud stěžovatel ve své žádosti o mezinárodní ochranu uváděl, že se obává návratu na Ukrajinu kvůli možnému povolání do armády v souvislosti s probíhajícím ozbrojeným konfliktem na východě země, uvedl žalovaný, že stěžovatel dle svého tvrzení nevidí na jedno oko, protože je jeho povolání do armády nepravděpodobné. Stěžovatel též pochází z Ivanofankovské oblasti, která není bezprostředně postižena probíhajícím ozbrojeným konfliktem. Žalovaný proto naznal, že stěžovatelova žádost o mezinárodní ochranu je účelová, vedená cílem legalizace zdejšího pobytu stěžovatele a obstruováním průběhu řízení o správním vyhoštění.

Rozhodnutí žalovaného napadl stěžovatel správní žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“). Ten ji shora označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. V odůvodnění krajský soud zejména uvedl, že shledává rozdíl mezi „zjevně nedůvodnou“ žádostí o mezinárodní ochranu ve smyslu § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu a „účelovou žádostí“ dle § 46 odst. 1 písm. e) téhož zákona. V tomto ohledu se přidržel právního názoru plynoucího z rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 8. 2016, č. j. 41 Az 17/2016 – 19. Dále krajský soud uvedl, že stěžovatel ve své žádosti o mezinárodní ochranu sdělil i jiný důvod pro podání žádosti, než právě snahu vyhnout se zajištění a správnímu vyhoštění; tímto důvodem byla obava z probíhajícího ozbrojeného konfliktu v zemi původu. Přesto se krajský soud ztotožnil s názorem žalovaného, že byla jednoznačně prokázána snaha stěžovatele vyhnout se vyhoštění všemi možnými prostředky. O účelovosti stěžovatelovy žádosti svědčí jednak okamžik jejího podání, tj. až po mnoha letech oprávněného pobytu a dvou letech neoprávněného pobytu stěžovatele na území České republiky, ačkoli stěžovateli v této době nic nebránilo v podání žádosti o mezinárodní ochranu. Krom obavy z ozbrojeného konfliktu přitom stěžovatel ve své žádosti rovněž přiznal zájem na legalizaci svého pobytu. Stěžovatel taktéž neváhal vědomě se prokazovat padělaným identifikačním dokladem. K žalobní námitce nedodržení lhůty pěti dnů k vydání rozhodnutí o zajištění krajský soud uvedl, že důvodem pro vydání rozhodnutí žalovaného nebyly informace získané při pohovoru se žalobcem dne 23. 9. 2016, nýbrž až potvrzení stěžovatelovy

pokračování

identity v souvislosti s obdržením (již neplatného) cestovního pasu stěžovatele žalovaným dne 26. 10. 2016. Jelikož rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dne 31. 10. 2016, byla předmětná lhůta dodržena. Krajský soud konstatoval správnost postupu žalovaného, neboť k nepochybné identifikaci osoby stěžovatele došlo právě až v souvislosti s obdržením cestovního pasu, nikoli dříve na základě údajů uváděných stěžovatelem v rámci pohovoru.

Proti napadenému rozsudku brojí stěžovatel včasně podanou kasační stížností. Jako důvody kasační stížnosti v širším smyslu označuje důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

V první řadě stěžovatel namítá, že žádost o mezinárodní ochranu nepodal pouze s účelem maření nebo oddálení výkonu správního vyhoštění. Z napadeného rozsudku však lze dovodit, že pro aplikaci ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu postačí, byla-li žádost o mezinárodní ochranu podána účelově, nehledě na to, zda byla podána pouze za účelem maření nebo oddálení výkonu správního vyhoštění, nebo zda byl cizinec k jejímu podání veden i dalšími důvody (zde důvodný strach z probíhajícího ozbrojeného konfliktu na Ukrajině). S tímto právním názorem krajského soudu stěžovatel nesouhlasí. V textu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu se totiž jednoznačně uvádí, že žadatele o mezinárodní ochranu je možné zajistit pouze v případě, že zmaření správního vyhoštění nebo jiného násilného vycestování je jediným důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu. V případě, kdy je žádost podána i s jiným cílem, nepřipadá zajištění žadatele dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu v úvahu. Účelem zmiňovaného zákonného ustanovení je jistě prevence maření správního vyhoštění, vydání nebo předání takového žadatele o mezinárodní ochranu, který na udělení mezinárodní ochrany zjevně nemá nárok. Naproti tomu však daný důvod zajištění nemá sloužit k omezení osobní svobody žadatele, který v udělení mezinárodní ochrany skutečně doufá.

Stěžovatel dále poukazuje na ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu s tím, že pokud by měl být jediným důvodem k podání žádosti zájem na oddálení a maření správního vyhoštění stěžovatele, bylo by namístež žádost o mezinárodní ochranu v souladu s odkazovaným ustanovením zamítnout pro zjevnou nedůvodnost. Takovou alternativu však vyloučil sám žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí, když uvedl, že stěžovatelova žádost o mezinárodní ochranu nebude posouzena jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu. Jestliže měl žalovaný za to, že stěžovatel neuvedl žádné azylově relevantní důvody a účelem žádosti je pouze zmaření správního vyhoštění, nemohl v žádném případě vyloučit zamítnutí žádosti podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu.

Dále stěžovatel namítá, že krajský soud dospěl k nesprávnému názoru ohledně dodržení lhůty pro vydání rozhodnutí o zajištění. Rozhodnutí totiž nepostačí ve lhůtě dle § 46a odst. 4 zákona o azylu pouze vydat, nýbrž musí být v dané lhůtě i doručeno žadateli o mezinárodní ochranu tak, aby nabylo právní moci. Svou argumentaci stěžovatel opírá i o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2015, č. j. 4 Azs 228/2014 – 34. Rozhodnutí žalovaného přitom nabylo právní moci až doručením stěžovateli dne 3. 11. 2016, tj. po uplynutí lhůty dle § 46a odst. 4 zákona o azylu.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti předně odkázal na obsah správního spisu a své vyjádření k žalobě. Se závěry napadeného rozsudku se plně ztotožnil a dodal, že kasační stížnost považuje za nedůvodnou.

Kasační stížnost je přípustná. Nikoli každá kasační námitka však byla uplatněna přípustně (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že žalovaný nedodržel lhůtu pro vydání rozhodnutí dle § 46a odst. 4 zákona o azylu, přičemž poprvé až v kasační stížnosti

argumentuje tím, že v uvedené lhůtě musí být rozhodnutí o zajištění nejen vydáno, ale i doručeno žadateli o mezinárodní ochranu. Takovouto námitku však stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, i když mu v uplatnění námitky zjevně nic nebránilo. Předmětná námitka je tudíž nepřijatelná dle § 104 odst. 4 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud se jí proto nemohl věcně zabývat.

Kasační stížnost není důvodná.

Jádrem kasační argumentace je otázka správnosti výkladu ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a případně i vztah a interakce normy tam obsažené s § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona.

Nejvyšší správní soud předesílá, že důvodnost prakticky obdobné stížní argumentace posuzoval již v řízení vedeném pod sp. zn. 4 Azs 9/2017. Ve svém rozsudku ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 – 31, pak dospěl k závěru, že tyto námitky nejsou důvodné. Nejvyšší správní soud zde uvedl, že „při postupu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu se neposuzuje důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu. Krajský soud v Ústí nad Labem v rozsudku ze dne 1. 11. 2016, č. j. 75 Az 42/2016 - 25, konstatoval, že je nutno rozlišovat mezi pojmy ‚zjevně nedůvodná‘ žádost o mezinárodní ochranu a ‚účelová žádost‘ coby důvod pro zajištění cizince. Pro naplnění důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu totiž postačí pouze zjištění, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová. Na rozdíl od toho musí být pro naplnění podmínek § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona navíc prokázáno, že žadatel neuvedl žádné azylově relevantní důvody; žádost totiž může být účelová, přesto nemusí být zjevně nedůvodná. S tímto výkladem se následně ztotožnil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35.

Skutečnost, že žadatel v žádosti o mezinárodní ochranu podané v zařízení pro zajištění cizinců uvádí skutečnosti, které mohou být při meritorním posouzení shledány azylově relevantními, tak nevylučuje postup podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zajištění postupem podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu závisí na objektivních okolnostech případu, které zakládají oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová (např. dosavadní jednání cizince, délka pobytu na území, osobní poměry apod.). To odpovídá účelu tohoto institutu, kterým je zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35).

Výklad § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu předestřený stěžovatelem by vedl k praktické nepoužitelnosti dotčeného institutu, jelikož by se omezoval na případy, kdy žadatel výslovně prohlásí, že žádost o mezinárodní ochranu podává pouze, aby se vyhnul vyhoštění nebo jinému nepříznivému následku předpokládanému tímto ustanovením. Žádost o mezinárodní ochranu podaná s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění, kterou žadatel mohl podat dříve, zůstává ‚pouze‘ účelovou, i když je žadatelem vážně míněna, jelikož za těchto okolností je motivací žadatele snaha vyhnout se správnímu vyhoštění. Z uvedeného však nelze dovozovat, že postup podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu lze využít bez dalšího u každého cizince, který v zajištění požádá o udělení mezinárodní ochrany, jak namítá stěžovatel, jelikož tento postup musí být odůvodněn konkrétními okolnostmi každého případu. Sama skutečnost, že cizinec požádá o mezinárodní ochranu, zatímco je zajištěn, k závěru o její účelovosti nepostačuje.“ Nejvyšší správní soud na tomto právním názoru setrvává i v nyní posuzované věci a v podrobnostech odkazuje na další odůvodnění citovaného rozsudku. Je tudíž zřejmé, že stěžovatel ani nyní nenamítá důvodně nesprávné posouzení předmětné právní otázky krajským soudem, neboť napadený rozsudek plně respektuje citovaný právní názor Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud shledal přípustně uplatněné kasační námitky nedůvodnými, pročez v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

pokračování

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, zatímco úspěšný žalovaný zjevně nevynaložil v řízení takové náklady, jež by přesahovaly běžný rámec jeho úřední činnosti, a jejichž náhradu by mu tedy bylo lze přiznat.

Usnesením krajského soudu ze dne 25. 11. 2016, č. j. 17 A 114/2016 – 14, byl stěžovateli (jakožto žalobci) na žádost dle § 35 odst. 8 s. ř. s. ustanoven zástupcem Mgr. Jindřich Lechovský, advokát se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10. Dle § 35 odst. 8 *in fine* s. ř. s. platí, že „[z]ástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti.“ Pokud jde o hotové výdaje ustanoveného zástupce a odměnu za zastupování, platí tyto stát (srov. § 35 odst. 8 věta první za středníkem s. ř. s.). Odměna za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti sestává z odměny advokáta za jeden úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v rozhodném znění (dále jen „advokátní tarif“), spočívající v podání kasační stížnosti, a jeden úkon dle § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu, spočívající v poradě s klientem dne 8. 2. 2017 přesahující jednu hodinu. Výše odměny za jeden úkon právní služby je 3100 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], celkem za dva úkony dosahuje odměna za zastupování částky 6200 Kč. Náhrada hotových výdajů je stanovena paušální částkou 300 Kč na jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), v případě dvou poskytnutých úkonů jde o částku 600 Kč. Jelikož ustanovený zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, je třeba celkovou přiznanou částku 6800 Kč zvýšit o daň, která z ní má být odvedena, tj. o 1428 Kč, dohromady tedy 8228 Kč. Tato částka bude ustanovenému zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2017

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu